

Co-funded by the
Tempus Programme
of the European Union

© TEMPUS «ԱՐՄԵՆՔԱ» նախագիծ թիվ 543817-TEMPUS-1-2013-1-SE-TEMPUS-SMHEs

«ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՉԳԱՅԻՆ ԵՎ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ
ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՒՄ»

ԴԱՍԱԽՈՍՎԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ TRAINING OF THE ACADEMIC STAFF

ԹԵՄԱ-1

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ
ԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

TOPIC -1

FORMULATING LEARNING OUTCOMES ON THE UNIT/COURSE LEVEL

24 Նոյեմբեր-16 Դեկտեմբեր,
2016

ՏԵՍՊՈՒՄ ԱՐՄԵՆՅԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

1

Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքների ձևակերպումը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ինչ է կրթական վերջնարդյունքը
2. Ինչ է տալիս կրթական վերջնարդյունքը (առավելություններ)
3. Բլումի տաքսոնոմիան (իմացության ձևերը)
4. Ինչպես ձևակերպել և գրել կրթական վերջնարդյունքներ
5. Գործնական օրինակների կատարում

24 Նոյեմբեր-16 Դեկտեմբեր,
2016

ՏԵՍՊՈՒՄ ԱՐՄԵՆՅԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

2

Դասընթացների և կրթական ծրագրերի մշակման մոտեցումները

1. Դասախոսակենտրոն մոտեցում (ավանդական)

- սկսվում է դասընթացի բովանդակության նկարագրությունից
- ինչ է անելու դասախոսը, ինչ է մատուցելու ?
- ինչպես են ուսանողները յուրացնելու մատուցված նյութը (բովանդակությունը) ?
- դասընթացի նկարագրություն՝ միայն բովանդակություն
- դժվար է հիմնավորված սահմանել, թե ինչ պետք է անի ուսանողը անցողիկ միավոր ստանալու համար (գնահատում)

Դասընթացների և կրթական ծրագրերի մշակման մոտեցումները

2. Ուսանողակենտրոն մոտեցում (արդյունահեն)

- կենտրոնանում է այն բանի վրա, թե ինչ են կարողանալու անել ուսանողները դասընթացի ավարտին
- սահմանում է հստակ վերջնարդյունքներ, որոնք կարելի է չափել
- ինչ է անելու ուսանողը, ինչպես է սովորելու ակնկալվող արդյունքներին հասնելու համար ?
- արդյունքները դիտարկելի/դրսևորելի են – հիմնավորված գնահատում

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՄ - ՓՈԽՃԱՆԱՋՈՒՄ

**Կարևորագույն հարցը, որ պետք է տրվի ուսանողին
կամ շրջանավարտին ոչ թե այն է, թե ինչ ես դու արել
որակավորումը ստանալու համար, այլ՝ ինչ կարող ես
անել որակավորումը ստանալուց հետո**

(Եվրոպայի խորհուրդ)

Համահումչ Է՝

- աշխատանքի շուկային
- ցկյանս ուսումնառությանը
- Ոչ-ֆորմալ ճկուն ուսումնառության ձևերին

ԻՆՉ Ե ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՄԸ

- ❑ ԿՎ-ՆԵՐԸ հստակ սահմանումներ են, թե ինչ պետք է իմանա և կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության արդյունքում
- ❑ ԿՎ-ՆԵՐԸ սահմանում են, թե ինչ է ակնկալվում, որ ուսանողը կարողանա անել ուսումնառության գործընթացի արդյունքում
- ❑ ԿՎ-ՆԵՐԸ հստակ ձևակերպումներ են, թե ինչ ենք մենք ուզում, որ մեր ուսանողներն իմանան, հասկական կամ կարողանան անել դասընթացի ավարտին
- ❑ ԿՎ-ՆԵՐԸ ձևակերպումներ են, որոնք սահմանում են, թե ինչ կիմանան կամ կկարողանան անել սովորողներն ուսումնառության արդյունքում: Դրանք սովորաբար արտահայտվում են որպես գիտելիք, կարողություններ կամ հմտություններ
- ❑ ԿՎ-ՆԵՐԸ հստակ նկարագրություններ են, թե ինչ պետք է իմանա, հասկանա և ուսակ լինի անելու ուսանողն ուսումնառության արդյունքում
- ❑ ԿՎ-Ը ձևակերպում է, թե ինչ է ակնկալվում, որ սովորողը գիտենա, հասկանա և կարողանա անել ուսումնառության շրջանի ավարտին և ինչպես է այդ արդյունքը դրսենորվելու

ԿՎ-ՆԵՐԻ ԿԱՐԵՎՈՐ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- Կրթական վերջնարդյունքները առավելապես կենտրոնանում են ուսանողի ուսումնական ձեռքբերումների, քան դասախոսի դասավանդման բովանդակության վրա
- Կրթական վերջնարդյունքները շեշտադրում են, թե հատկապես ինչ կարող է դրսևորել/ցուցաբերել ուսանողն ուսումնառության արդյունքում

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Կրթական վերջնարդյունքը գիտելիքի, կարողությունների և հմտությունների համակցություն է, որը ցույց է տալիս, թե ինչ կիմանա, կիասկանա և կլարողանա անել սովորողը ուսումնառության ավարտին
(ՀՀ ԲՀՄԿ օրենք)

- ✓ պարզապես դասախոսի ցանկությունների թվարկում չէ
- ✓ ուսանողի կողմից ԿՎ-Ների դրսևորումը պետք է դիտարկելի լինի
- ✓ պետք է հնարավոր լինի դրանց արժանահավատ գնահատումը

ԿՎ-ի սահմանումից տեսնում ենք.

Շեշտը դրվում է սովորողի և ոչ թե դասախոսի վրա
Շեշտադրվում է սովորողի ինչ-որ բան անելու ուսակությունը

Դասախոսակենտրոն ուսուցում

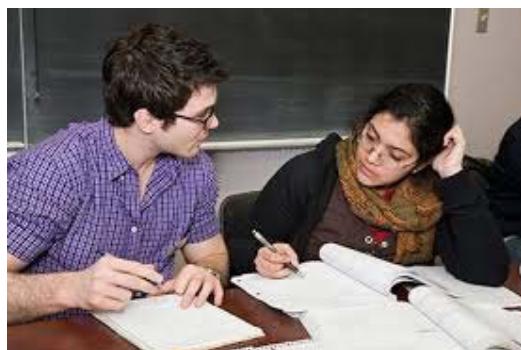

Դասավանդման շեշտադրում –
նպատակներ և ինսդիրներ, գիտենայ,
հասկանայ, ծանոթ լինել, տիրապետել
և այլ տերմինների օգտագործում

24 Նոյեմբեր-16 Դեկտեմբեր,
2016

ՏԵՍՊՈՒՄ ԱՐՄԵՆԻԱ Նախագիծ

Ուսանողակենտրոն ուսուցում

Վերջնարդյունքներ – շեշտադրում են,
թե ինչ ենք մենք ուզում, որ սովորողը
ուսակ լինի անելու – որոշել, թվարկել,
վերարտա-դրել, վերլուծել, հաշվարկել,
նախագծել և այլ տերմինների օգտագործում

9

ԿՎ-ի ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՊԱՏԱԿԻՑ

- ❑ Դասընթացի (կրթական ծրագրի) **նպատակը** լայն և ընդհանրական ձևակերպում է դասավանդման մտադրությունների մասին
- ❑ **Նպատակը** ցույց է տալիս, թե ինչ է պատրաստվում սովորեցնել դասախոսը դասընթացի (ծրագրի) շրջանակներում
- ❑ **Նպատակները** սովորաբար գրվում են դասախոսի տեսանկյունից՝ մատնանշելով դասընթացի ընդհանուր բովանդակությունը և/կամ ուղղվածությունը

Օրինակ.

1. **Ծանոթացնել ուսանողներին առոմային ֆիզիկայի հիմնադրույթներին
և հիմնական օրենքներին**
2. **Տրամադրել ընդհանուր պատկերացում Եվրոպայի պատմության
վերաբերյալ**

24 Նոյեմբեր-16 Դեկտեմբեր,
2016

ՏԵՍՊՈՒՄ ԱՐՄԵՆԻԱ Նախագիծ

10

ԿՎ-Ի ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՄԱԿԱՆԱԳԻՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

- Կոմականագիրը սովորողի գիտելիքի և իմացության,
կարողությունների, հմտությունների դրսևորումն է**
- Կրթական վերջնարդյունքը կոմականագիրի արտահայտման
համակարգված և հստակ ձև է, որը հնարավորություն է տալիս չափել
դրանց ճեղքերման/դրսևորման աստիճանը սովորողի մոտ**
- Կոմականագիրը գրվում են շատ ընդհանրական տեսքով**

Օրինակ.

1. *Օտար լեզվով հաղորդակցվելու հմտություն*
2. *Որոշումներ կայացնելու ուսակություն*
3. *Նախագծեր մշակելու և կառավարելու կարողություն*
4. *Տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու
ուսակություն*

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՐԸ

ԿՎ-ՆԵՐԸ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՆ.

- դասընթացի բովանդակությունը և կառուցվածքը
- դասավանդման ռազմավարությունը և մեթոդները
- ուսումնառության կազմակերպման ձևերը
- գնահատման չափանիշները և ձևերը
- ուսումնառության ռեսուրսները
- կրթական միջավայրը և այլն

Ի ԻՄՔ ԵՆ ՍՏԵՂԾՈՒՄ ՆԱև ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ/ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՔՆԵՐԻ ԱՌՎԿԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

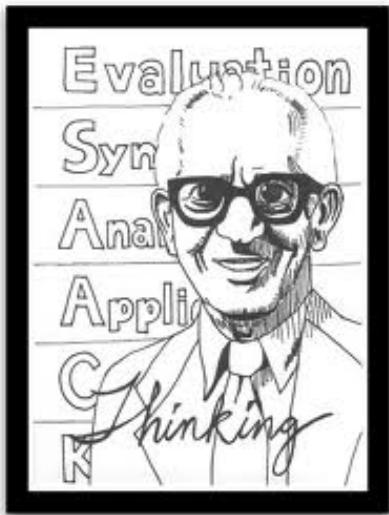

- Ավելի հստակ պատկերացում են տալիս ուսանողների ակնկալվող ձեռքբերումների և դրանց դրսևորման ձևերի մասին
- Հնարավորություն են տալիս չափելու ուսումնառության արդյունքների ձեռքբերման մակարդակը
- Ավելի հասկանայի և ընկալելի են ազգային և միջազգային մակարդակներում (*որպես ընդհանուր ֆարտարժույթ*)

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՔՆԵՐ ?

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԲԼՈՒ (1913-1999)

- Նա դիտարկում էր ուսումնառությունը որպես պրոցես – մենք հենվում ենք մեր նախորդ ուսումնառության արդյունքների վրա՝ իմացության ավելի բարդ մակարդակներ զարգացնելու համար
- Դասակարգել է ուսումնառության գործընթացում իմացության դրսևորությունը ըստ մակարդակների
- Իմացության մակարդակներ - փաստերի պարզ վերարտադրությունից ստորին մակարդակում մինչև գնահատում՝ բարձրագույնում

ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԵՐԻ ԲԼՈՒԻ ՏԱՔՍՈՆՈՄԻԱՆ

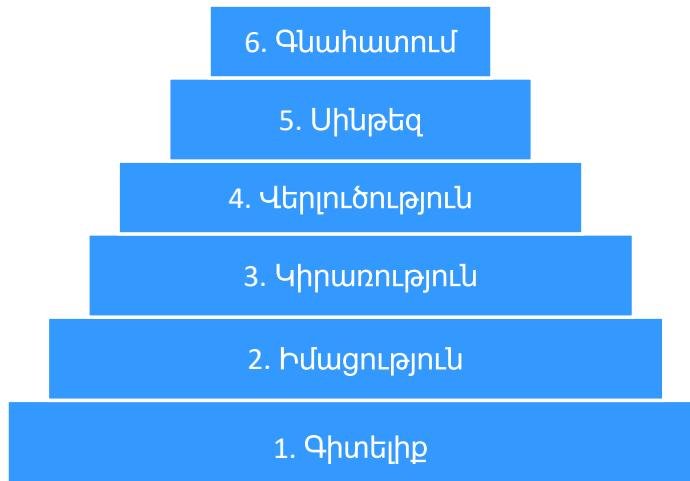
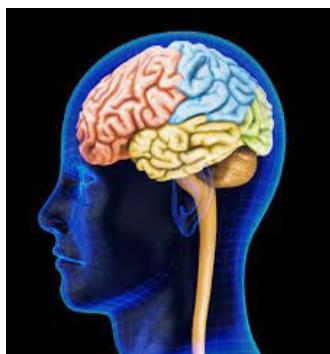

- Ստեղծվել է 1956-ին
- Ուսումնառության գործընթացում իմացության մակարդակների հիերարխիկ դասակարգման եղանակ է
- Ունի 6 մակարդակներ ըստ աճող բարդության՝ սկսած փաստերի պարզ հիշողությունից ստորին մակարդակում, մինչև գնահատումը՝ բարձրագույնում
- Օգտակար գործիք է, որը կրթական վերջնարդյունքների ձևակերպման համար տրամադրում է պատրաստի կառուցվածքներ և բայերի ցանկ

ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԵՐԻ ԲԼՈՒՄԻ ՏԱՔՍՈՆՈՄԻԿԱՆ

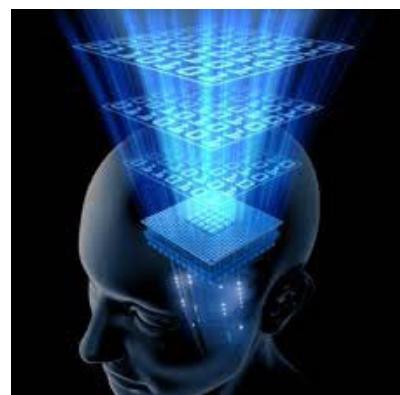
Բլումը բացահայտեց, որ իմանալը ներառում է 6 հաջորդական մակարդակ-ներ՝ դասավորված որոշակի հիերարխիայով

ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԵՐԻ ԲԼՈՒՄԻ ՏԱՔՍՈՆՈՄԻԿԱՆ

- Բլումի տաքսոնոմիան ստեղծված է այսպես կոչված **իմացական** ոլորտի համար (“իմանալ” կամ “մտածել”)
- Չի վերաբերում զգայական և պսիխոմոտորային ոլորտներին
- Առաջարկում է որոշակի **բայերի ցանկեր**, որոնք բնութագրում են իմացական ոլորտի տարբեր մակարդակները դրսևորելու/ցուցաբերելու ունակությունը
- Այդ բայերի ցանկերը **կրթական վերջնարդյունացներ** գրելու բանալին են

ԻՄԱՑՈՒԹՅԱՆ ԶԵՎԵՐԻ ԲԼՈՒՄԻ ՏԱՔՍՈՆՈՄԻԱՆ

- Բլումի տաքսոնոմիան ստեղծված է այսպես կոչված **իմացական** ոլորտի համար ("իմանալ" կամ "մտածել")
- Չի** վերաբերում **զգայական** և **պսիխոմոտորային** ոլորտներին
- Առաջարկում է որոշակի **բայերի ցանկեր**, որոնք բնութագրում են իմացական ոլորտի տարբեր մակարդակները դրսևորելու/ցուցաբերելու ունակությունը
- Այդ բայերի ցանկերը **կրթական վերջնարդություններ** գրելու բանալին են

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ - ԳԻՏԵԼԻՔ

- Թվարկել ռեֆլեքսների տեսակները ....
- Վերարտադրել դասական մեխանիկայի օրենքները ...
- Նկարագրել թոքախտի ախտանիշները .....
- Պատմել ինագույն կելտերի ծագումնաբանությունը ....
- Ներկայացնել ինժեներական նախագծման փուլերը .....
- Կրկնել Բուլյան հանրահաշվի օրենքները և աքսիոմաները ...

2. ԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ – ունեցած զիտելիքը հասկանալուն մեկնաբանելուունակություն

- Օգտագործել գործողության բայեր, ինչպես օրինակ.**
- ✓ պարզաբանել, բացատրել
- ✓ **մեկնաբանել**
- ✓ քննարկել, հիմնավորել, լուսաբանել
- ✓ ձևակերպել, սահմանել
- ✓ ընտրել, տարբերակել, դասակարգել
- ✓ մատնանշել, ճանաչել, առանձնացնել
- ✓ նկարագրել, ներկայացնել
- ✓ արտահայտել
- ✓ կանխատեսել, բացահայտել
- ✓ միավորել, փոփոխել, ձևափոխութել
- ✓ վերածնակերպել, վերանայել
- ✓ պաշտպանել
- ✓ ենթադրել և այլն

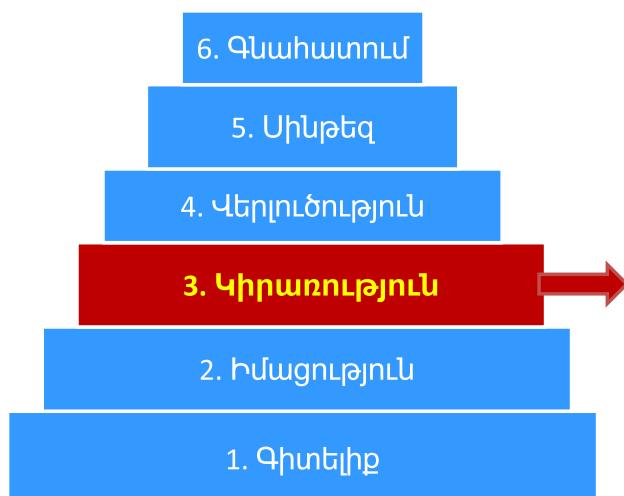
ՕՐԻՆԱԿԱՆԵՐ - ԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

- Տարբերակել քաղաքացիական և քրեական օրենքները ...
- Սահմանել էլեկտրոնային կոմերցիայի նպատակները և մասնակիցներին....
- Զննարկել մատերիայի ատոմային և ալիքային կառուցվածքները ...
- Ձևափոխել թվերի համակարգը տասնորդականից երկուականի և հակառակը ....
- Բացատրել 1-ին համաշխարհային պատերազմի սոցիալական, տնտեսական և քաղաքական ազդեցությունը .....
- Դասակարգել ռեակցիաները որպես իզոթերմիկ և Էնդոթերմիկ ...
- Մեկնաբանել հուսական և հոռմեական մշակույթի ազդեցությունը արևմտյան քաղաքակրթության վրա ...

3. ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ - գիտելիքը և իմացությունը նոր իրադրություններում կիրառելու և խնդիրներ լուծելու ունակություն

❑ Օգտագործել գործողության բայեր, ինչպես օրինակ.

- ✓ Կիրառել օգտագործել գործածել
- ✓ Կատարել գործադրել, շահագործել
- ✓ գտնել, լուծել, հաշվարկել, գծել, գծագրել
- ✓ մշակել, կառուցել, տեղակայել
- ✓ գործնականում իրականացնել
- ✓ ստեղծել, արտադրել, փորձարկել
- ✓ ընտրել, (և ախսա)պատրաստել
- ✓ ձևափոխել փոխակերպել
- ✓ ցուցադրել, ցուցաբերել, լուսաբանել
- ✓ ստուգել, լրացնել, գեկուցել
- ✓ սովորեցնել, թարգմանել
- ✓ հայտնագործել, աշխատեցնել
- ✓ կազմակերպել և այլն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ - ԿԻՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

- Կիրառել գենետիկայի և գենոմիկայի մեթոդները կենսաբանության և բժշկության ոլորտներում ....
- Օգտագործել կլինիկական կենսաքիմիայի ժամանակակից մեթոդները և աշխատել համապատասխան սարքավորումների հետ ....
- Թարգմանել ժամանակակից արաբերենի կարճ տեքստեր ...
- Կատարել տարրեր կարգի քերականական կառուցվածքների երկարմանի փոխակերպումներ ...
- Գործածել հաղորդակցման առանձին ոլորտներին բնորոշ բառապաշարը, բառեզրերը և քերականական կազմությունները .....
- Հաջվարկել մեքենամասերի հոգևածային ամրությունը՝ վերջավոր էլեմենտների մեթոդի օգնությամբ ...
- Գործադրել լեզվական գիտելիքները և անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսքի հմտությունները հաղորդակցման տարրեր ոլորտներում ...

4. ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ - տեղեկատվությունը բաղկացուցիչ մասերի՝ կամ իմաստների բաժանելու ունակություն՝ մասերի փոխհարաբերությունը կամ նշանակությունը հասկանալու նպատակով

❑ Օգտագործել գործողության բայեր, ինչպես օրինակ.

- ✓ Վերլուծել լուծել
- ✓ բացահայտել, որոշել
- ✓ տարրերակել, տարանջատել
- ✓ տրոհել, (մասերի) բաժանել, մասնատել
- ✓ հետազոտել, ընսել, զննել
- ✓ ընսարատել, բանավիճել, եզրահանգել
- ✓ փորձարկել, հաշվարկել, գնահատել
- ✓ դասավորել, դասակարգել
- ✓ հարցադրում անել
- ✓ հարաբերել, համեմատել
- ✓ համադրել, հակադրել
- ✓ լուսաբանել, ուրվագծել, մատնանշել
- ✓ Միացնել և այլն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ - ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

- Վերլուծել և համադրել Էլեկտրոնային բիզնեսի տարրեր մոդելները ...
- Ընսարկել Էներգիայի փոխակերպման պրոցեսների տևական և ընապահպանական ազդեցությունները ...
- Բացահայտել և հաշվարկել սխալանքի աղբյուրները չափումների գործընթացում ...
- Դասակարգել տարրեր ժանրերի և տարրեր ժամանակաշրջանների տեքստերի լայն շարք ...
- Վերլուծել և մեկնաբանել գերմանախոս երկրների քաղաքական կառուցվածքն ու տնտեսության ընորոշ գծերը ...
- Հետազոտել կառավարման հանգույցային խնդիրները կոնկրետ արտադրության կամ ընկերության դեպքում ...

5. ՍԻՆԹԵԶ - տեղեկատվությունը կամ փաստերը նորովի համատեղելու ուսակություն՝ (հիմնա)խնդրի ավելի լավ կամ համակողմանի ընկալման և նորի ստեղծման նպատակով

Օգտագործել գործողության բայեր, ինչպես օրինակ.

- ✓ մտահղել, համարել, սինթեզել
- ✓ նախագծել, մշակել, ստեղծել, կազմել
- ✓ ստանալ, դուրս բերել, կառուցել
- ✓ միավորել, միացնել, վերածնակերպել
- ✓ պատրաստել, ձևակերպել, վերանայել
- ✓ հայտնագործել, առաջարկել
- ✓ ձևափոխել, վերափոխել
- ✓ հավաքել, համատեղել
- ✓ հարաբերել, կապ հաստատել
- ✓ կազմակերպել, համակարգել
- ✓ եղրակացնել, եղրահանգել, ամփոփել
- ✓ ընդհանրացնել, ի մի բերել
- ✓ ընսարկել, փաստարկել, մեկնաբանել
- ✓ դասակարգել, դասավորել և այլն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ - ՍԻՆԹԵԶ

- Առաջարկել լուծումներ բարդ Էներգետիկ համակարգերի կառավարման համար ...
- Մշակել ուսումնառության և դասավանդման նոր մոտեցումներ, որոնք արդյունավետ են տվյալ միջավայրում ....
- Ստանալ միջավայրի աղտոտիչների կենսաքայլայման և կենսաբանական վերականգնման նոր եղանակներ և կատարելագործել գոյություն ունեցողները ...
- Կառուցել արդյունավետ ալգորիթմներ կամ տվյալների բազաներ ....
- Ստեղծել ինտերակտիվ կայքեր և ցանցային կիրառություններ ....
- Սինթեզել նախապես տրված հատկություններով օրգանական միացություններ ...

6. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ - առկա տեղեկատվության հիման վրա դատողություններ/եզրահանգումներ անելու և դրանք գնահատելու ունակություն

▢ Օգտագործել գործողության բայեր, ինչպես օրինակ.

- ✓ արժեկորել, գնահատել, հարաբերել
- ✓ համեմատել, համադրել, հակադրել
- ✓ ընտրել, դասակարգել, դասավորել
- ✓ տարբերակել, մեկնաբանել, դատել
- ✓ չափել, հաշվել
- ✓ պարզել, բացահայտել, լուծել
- ✓ օժանդակել, աջակցել
- ✓ քննադատել, քննարկել, վերանայել
- ✓ դրոշել, կանխատեսել
- ✓ ապացուցել, ընդհանրացնել
- ✓ եզրահանգել, հետևողուններ անել
- ✓ ենթադրել, երաշխավորել, արտոնել
- ✓ բացատրել, պաշտպանել և այլն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ - ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

- Համադրել դեղերի արդյունավետությունը, գնահատել դրանց կողմանակի ազդեցությունները և բացասական դրսեւորումները ...
- Համեմատել մարդեթինգային ռազմավարությունները Ելեկտրոնային բիզնեսի տարրեր մոդելների համար ...
- Վրժեկորել սպորտի և ֆիզիաստիարակության դերակատարությունը՝ երիտասարդ սերնդի առողջության ամրապնդման գործում ...
- Չափել գլոբալ տաքացման ազդեցությունը քննության հավասարակշռության վրա ...
- Գնահատել ԵՄ մշակութային ինտեգրմանը միտված ռազմավարությունները և նախագծերը ....
- Ի մի բերել Ս. Ֆարանդյանի հիմնական ներդրումը Ելեկտրամագնիսական ինդուկցիայի բնագավառում ...

ԿՎ-ՆԵՐԻ 4 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- Գործողության բայ, որը մատնանշում է **ԿՎ-ի տեսակը՝ գիտելիք և իմացություն, դրանց կիրառությունը, կարողություններ (վերլուծելու, գնահատելու, սինթեզելու), հմտություններ և այլն**
- ԿՎ-ի թեմատիկ **ոլորտը** - կարող է լինել խիստ կոնկրետ կամ ընդհանուր և վերաբերվել որոշակի բնագավառի, առարկայի, գիտելիքի ներ բնագավառի կամ կոնկրետ կարողությունների
- ԿՎ-ի ձեռքբերման ակնկալվող **մակարդակը**, չափը, ծավալը և այլն
- ԿՎ-ի տիրույթը, շրջանակը և/կամ համատեքստը

ՊԱՏՇԱճ ԿՎ-ի ՕՐԻՆԱԿ-1 (ԳԻՏԵԼԻՔ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեմանական /առարկան	Սակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Վերարտադրելու (գիտելիք)	քաղաքական նյութերի բովանդակությունը	ընդհանուր գծերով	հայկական մամուլից վերցված քաղաքական նյութերի բովանդակությունը

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ընդհանուր գծերով վերարտադրելու հայկական մամուլից վերցված քաղաքական նյութերի բովանդակությունը

ՊԱՏՇԱՋ ԿՎ-Ի ՕՐԻՆԱԿ-2 (ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեման /առարկան	Մակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Նկարագրելու (իմացություն)	առանձին ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաները և դրանց կարգավորման մեխանիզմները	համակարգված կերպով	մարդու օրգանիզմի

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

համակարգված կերպով նկարագրելու (բացատրելու) մարդու օրգանիզմի առանձին ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաները և դրանց կարգավորման մեխանիզմները

ՊԱՏՇԱՋ ԿՎ-Ի ՕՐԻՆԱԿ-3 (ԿԻՐԱՑՈՒԹՅՈՒՆ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեման /առարկան	Մակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Գործածելու (կիրառություն)	բառապաշարը, բառեզրերը և քերականական կազմությունները	ճշգրտորեն	հաղորդակցման առանձին ոլորտներին բնորոշ

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ճշգրտորեն գործածելու հաղորդակցման առանձին ոլորտներին բնորոշ բառապաշարը, բառեզրերը և քերականական կազմությունները

ՊԱՏՇԱճ ԿՎ-Ի ՕՐԻՆԱԿ-4 (ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեման /առարկան	Մակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Վերլուծելու (Վերլուծություն)	Կառավարման հանգուցային խնդիրները	համակողմանիորեն	կոնկրետ արտադրության կամ ընկերության դեպքում

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

համակողմանիորեն վերլուծելու կառավարման հանգուցային խնդիրները կոնկրետ արտադրության կամ ընկերության դեպքում

ՊԱՏՇԱՃ ԿՎ-Ի ՕՐԻՆԱԿ-5 (ՍԻՆԹԵԶ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեման /առարկան	Մակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Նախագծելու (սինթեզ)	թվային կառավարմամբ հաստոցներ	սահմանված բնութագրերով	թեթև արդյունաբերույան ոլորտի ձեռնարկությունների համար

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

նախագծելու սահմանված բնութագրերով թվային կառավարմամբ հաստոցներ՝ թեթև արդյունաբերության ոլորտի ձեռնարկությունների համար

ՊԱՏՇԱԾ ԿՎ-Ի ՕՐԻՆԱԿ-6 (ԳՆԱՔԱՏՈՒՄ)

Ակտիվ/գործողության բայ (տեսակը)	Թեման /առարկան	Մակարդակը /չափը	Տիրույթը /համատեքստը
Համեմատելու , գնահատելու (գնահատում)	ռազմավարական հնարավորությունները	քննադատորեն	ձեռնարկությունների

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

համեմատելու և քննադատորեն գնահատելու ձեռնարկությունների առկա ռազմավարական հնարավորությունները:

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՎ-ՆԵՐ - 1 ?

- Սկսել՝ օգտագործելով **§Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի!** արտահայտությունը, այնուհետև թվարկել ԿՎ-ների ցանկը
- Գրել ապառնի ժամանակով
- Սկսել գործողության (ակտիվ) **բայից**, քանի որ ԿՎ-ը նկարագրում է դրսևորելի, ցուցաբերելի, դիտարկելի, ակնառու գործողություն կամ վարք
- Բայից հետո գրել նրա **լրացումը**, այնուհետև տալ **համատեքստը**
- Յուրաքանչյուր ԿՎ-ի նկարագրման համար օգտագործել մեկ նախադասություն՝ միայն **1 բայով**

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՎ-ՆԵՐ - 1 ?

- Սկսել՝ օգտագործելով «Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի» արտահայտությունը այնուհետև թվարկել ԿՎ ների ցանկը
- Գրել ապառնի ժամանակով
- Սկսել գործողության (ակտիվ) բայից, քանի որ ԿՎ-ը նկարագրում է դրսևորելի, ցուցաբերելի, դիտարկելի, ակնառու գործողություն կամ վարք
- Բայից հետո գրել նրա լրացումը, այնուհետև տալ համատեքստը
- Յուրաքանչյուր ԿՎ-ի նկարագրման համար օգտագործել մեկ նախադասություն՝ միայն **1 բայով**

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՎ-ՆԵՐ - 2 ?

- **Խուսափեք որոշ բայերից**, ինչպես օրինակ՝ իմանալ, գիտենալ, սովորել, տեղյակ/ծանոթ լինել, հասկանալ, ընկալել, ըմբռնել, տիրապետել և այլն, քանի որ դրանց դրսևորման և գնահատման եղանակներն անորոշ են
- Գրեք ուսանողի համար **մատչելի լեզվով**, կիրառեք նրա համար առավել ընկալելի խոսք
- Կենտրոնացեք այն բանի վրա, թե ինչ եք դուք **ակնկալում**, որ ձեր ուսանողները դրսևորեն դասընթացի/ծրագրի ավարտին
- ԿՎ-ՆԵՐԸ պետք է սահմանել/ծռակերպել **ՆՎԱԶՎԱԳՈՒՅՆ ՉԵՄԱՅԻՆ** մակարդակում, ինչը թույլ կտա բոլոր ուսանողներին հասնելու դրանց

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՎ-ՆԵՐ - 3 ?

- Խուսափել **բարդ** նախադասություններից, բացահիկ դեպքում օգտագործել մեկից ավելի նախադասություններ՝ հստակություն ապահովելու համար
- ԿՎ-ՆԵՐԻ թիվը պահել հեշտ կառավարելի սահմաններում, յուրաքանչյուր դասընթացի համար սահմանեք **4-8 ԿՎ** (2 կրեդիտ՝ 4ԿՎ, 6 կրեդիտ՝ 8ԿՎ)
- Համոզվեք, որ ԿՎ-ՆԵՐԸ դիտարկելի, **չափելի և գնահատելի** են (ինչպես եք իմանալու ուսանողը ծեռք է բերել այդ վերջնարդյունքը, թե ոչ)
- Հիշեք, եթե ԿՎ-ՆԵՐԸ ձևակերպված են շատ ընդհանուր գծերով՝ դժվարանում է դրանց **գնահատումը**, եթե ԿՎ-ՆԵՐԸ շատ մանրատված են՝ մեծանում է դրանց **թիվը**

ԻՆՉՊԵՍ ԳՐԵԼ ԿՎ-ՆԵՐ - 4 ?

- ԿՎ-ՆԵՐԻ ցանկում ներառեք Բլումի տարսունմիայի ոչ միայն **ստորին** (1-3), այլ նաև՝ **վերին** (4-6) մակարդակների հմացության ձևերը
- Եղեք **իրատես**՝ հաշվի առնելով ուսանողի գիտելիքների մակարդակը, առկա ժամանակը և ուսումնառության ռեսուրսները
- Համոզվեք, որ ԿՎ-ՆԵՐԸ **համահունչ են** դասընթացի նպատակին, բովանդակությանը և շաղկապված են ծրագրի ԿՎ-ՆԵՐԻ հետ
- Վերջում, ձեր գրած ԿՎ-ՆԵՐԻ ցանկը տվեք ձեր **կոլեգաներին և ուսանողներին**, համոզվեք, որ ԿՎ-ՆԵՐԸ նրանց համար հասկանալի են

ԱՅՍ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԱՎԱՐՏԻՆ ԴՈՒՔ ԿԿԱՐՈՂԱՆԱՔ.

1. Նկարագրել,թե ինչ է կրթական վերջնարդյունքը
2. Բացատրել իմացության ձևերի դասակարգման Բլումի տաքսոնոմիան
3. Կիրառել Բլումի տաքսոնոմիան ԿՎ-ներ գրելիս
4. Զետակերպել պատշաճ և հստակ ԿՎ-ներ դասընթացի համար
5. Թվարկել ԿՎ-ների օգտագործման առավելությունները

ԾՆՈՐՉԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒԾՎԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՎՐ !

ՀԱՐՑԵՐ ?